

Аннотація. В даній статті обозначены основныи аспекти жанрово-стилистической манеры М. Коцюбинского, определены понятия жанра и стиля. Проанализированы типологические особенности модернистской новеллы в контексте творчества писателя.

Ключевые слова: жанр, стиль, творческий метод, модернистская новелла.

Abstract: In this study presents the information about the main aspects of the genre-stylistic manner of M. Kotsyubinsky are indicated. The concept of genre and style is defined. The typological features of the modernist novel are defined in the context of the writer's work.

Key words: genre, style, creative method, modernist novel.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ленська С. В. Українська мала проза 1920–1960-х років: ідейно-тематичні доміанти, жанрові моделі і стильові стратегії. К., 2014. 470 с.

2. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. К.: Академія, 2006. 752 с.

3. Поліщук Я. Індивідуальна естетика Михайла Коцюбинського. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*. 2010. Вип. 14. С. 153–156.

4. Колінько О. П. Модерністська новела (до проблеми типології). *Наукові записки Бердянського державного педагогічного ун-ту. Сер.: Філологічні науки*. 2014. Вип. 1. С. 105–112.

5. Соловей О. Є. Особливості стилю новелістики Миколи Хвильового: автореф. дис... канд. філол. наук / О.Є. Соловей; Львівський національний ун-т ім. І. Я. Франка. Л., 1999. 20 с.

УДК 821.161.2.09:1(06)

ЖІНОЧИЙ БУНТ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ВПЛИВУ КРИЗОВОЇ ДОБИ ТА ПРОБЛЕМА ГЕНДЕРУ У РОМАНІ В. ДОМОНТОВИЧА «ДІВЧИНА З ВЕДМЕДИКОМ»

Л. О. Серікова, О. Є. Соловей

Анотація. Стаття присвячена дослідженню питання гендера у романі В. Домонтовича «Дівчина з ведмедиком». Маємо на меті дослідити жіночі образи роману з погляду на реалізацію в них фемінних та маскулітних рис, встановити причини та наслідки жіночого бунту, спровокованого кризовою добою. Специфіка досліджуваної теми передбачає застосування психологічного, культурно-історичного та історично-порівняльного методів, що дає можливість виявити та дослідити новий психологічний тип модерної жінки, її бунт проти застарілих суспільних моральних норм.

Ключові слова: образ, гендер, маскулітність, фемінність.

Роман «Дівчина з ведмедиком», дебютний для В. Домонтовича, побачив світ у київському видавництві «Сяйво», «за апробацією М. Зерова» [1, с. 35], як зазначав сам Петров. Оскільки роман був абсолютно новаторським, зрозуміло, що він викликав зливу негативних оцінок від захисників ідеологічної цноти. Проте дослідники, що більш глибоко прочитали та зробили спробу проаналізувати твір, відзначали «викінченість його форми та психологічну достовірність». Соломія Павличко зазначала, що критика «сприйняла «Дівчину з ведмедиком» кисло, але не громила» [2, с. 641].

Переломна доба остаточно змінила статичні бачення духовних цінностей, моральних орієнтирів, сутності життя та почуттів людини. Роман «Дівчина з ведмедиком» рельєфно відтворює дух часу та відображає культурологічні, соціологічні та психологічні тенденції початку ХХ століття. Однією із таких тенденцій є виникнення гострого питання гендеру, спровокованого занепадом усталеного образу жінки і народженням жінки модерної. Ця проблема є осердям конфлікту твору. Дослідження жіночих образів роману і насамперед образу Зини, як втілення нового типу фемінності, що набуває маскулітних рис, та жіночого бунту загалом сприятиме розкриттю однієї з центральних новаторських ідей письменника. Тож маємо на меті комплексно дослідити рецепцію філософсько-

психологічних поглядів на проблему модерної жінки, встановити причиново-наслідкові зв'язки жіночого бунту та бачення можливих наслідків ситуації В. Домонтовичем.

Темою філософського аналізу автора є не безпосередньо людські умовності, сексуальність та почуття. «Дівчина з ведмедиком» – оповідь про розколотість людини кризової доби, про зміну світоглядних орієнтацій не лише представників окремої родини, а й суспільства загалом. Дослідженням роману у різних аспектах займалися Ю. Шерех, С. Павличко, В. Агеєва, Т. Белімова, М. Гірняк тощо. Літературознавці неодноразово виділяли у ньому риси інтелектуальної літератури, зокрема відзначали роль ігрового чинника; осмислення складних філософських проблем через призму власного та суспільного світогляду 20-х років; показ зміни традиційних уявлень на статеві характеристики людини, на шлюб, народження дітей, загальну роль жінки у родині; переосмислення усталених істин, канонів, усіх життєвих аксіом, які раніше сприймалася людством без будь-яких заперечень. Питання гендеру залишається відкритим і малодослідженим.

Соціально-культурологічна категорія гендер у сучасному літературознавстві є досить актуальною і привертає увагу багатьох дослідників. Так Н. Усачева зазначає: «Гендер – специфічний набір культурних характеристик, які визначають соціальну поведінку жінок і чоловіків, їхні взаємини між собою. Гендер, отже, стосується не просто жінок або чоловіків, а відносин між ними, способу соціального конструювання цих відносин, тобто того, як суспільство «вибудовує» ці відносини взаємодії статей у соціумі» [3, с. 229]. Порушення типової поведінки жінки, прагнення до заперечення сакрального бачення жіночої цноти та вивільнення жіночої сексуальності з клітки патріархальних заборон дає підстави аналізувати роман «Дівчина з ведмедиком» у гендерному аспекті. Т. Дороніна конкретизує поняття гендера: «гендер взагалі постає як багатозначне культурологічне, філософське, соціальне поняття, яким позначається цілий комплекс явищ: розподіл ролей і функцій між чоловіками і жінками в суспільстві, співвідношення їхніх соціальних статусів, існуючі в культурі уявлення про сутність і ознаки маскуліності й фемінності» [4, с. 25]. Нове бачення людських взаємин, абсолютно відмінних від традиційних поглядів на шлюб, особливості фізичного кохання та нестандартні сексуальні стосунки подаються у «Дівчині з ведмедиком» не з метою зацікавити та епатувати читача «гострим сюжетом», як тенденційно висвітлювалося у творах попередників. Домонтович робить значний крок вперед, показуючи підрив і занепад патріархального устрою, руйнування меж між маскуліністю та фемінністю, пертурбацію гендерних ролей та фактичну зміну ролі жінки у суспільстві.

Роман «Дівчина з ведмедиком» продовжує тенденцію модерністської літератури у зображенні концепту нової жінки. Образ нової жінки у Домонтовича не заангажований емансипаційними мотивами. Автор без жодної упередженості протиставляє образи нової жінки і жінки-матері, захисниці родинного вогнища, жінки як носія статичної патріархальної ідеології. Любов у романі «Дівчина з ведмедиком» не подається лише як загальнолюдське почуття. Вона несе у собі функцію зображення характеру взаємовідносин героїв між собою та зі світом. Це почуття своєрідно ілюструє світоглядні орієнтири героїв роману, їх власний комплекс цінностей.

Віра Агеєва у вступній статті до Вибраних творів В. Домонтовича дуже доречно поділяє персонажів роману «Дівчина з ведмедиком» на дві групи. Дослідниця зазначає, що тут діють люди «вікторіанських» чеснот, дев'ятнадцятого століття і бунтівники-авангардисти, які заперечують усталені абсолютні [5, с. 9]. У контексті першої групи варто розглядати матір Мар'ю Семенівну Тихменєву та старшу доньку Лесю, бунтівницею у романі постає менша донька Тихменєвих Зина.

Дружина Олександра Владиславовича Тихменєва, мати Лесі та Зини, Мар'я Семенівна є уособленням закостенілої матриархальності. Це добродушна, звичайна господиня, типовий образ жінки-матері. Як і всі інші жінки минулої епохи, вона безсумнівно виконує роль захисниці родинного вогнища, дбайливої виховательки своїх доньок. Це монументально статичний образ, який виразно підкреслює тогочасну

заангажованість більшості представниць жіночої статі тілесними і приземленими цінностями. Героїня є незворушним прообразом ідеальної жінки-матері, жінки-дружини, берегині родинних цінностей і хранительки роду людського. На думку дослідниці В. Агеєвої «патріархальну матрону Домонтовича «з культом булочок і вершків» не просто названо Марією [5, с. 208]. Таке ім'я дуже точно вказує на погляди матері, її застарілу мораль. Мар'я Семенівна міцно підтримує основи патріархальної моралі, має традиційні погляди щодо кохання та шлюбу. «Мар'я Семенівна живе почуттям чутливої приязні. Навколо неї, де б вона не опинилася, одразу створюється гурток дуже милих осіб [...] Вона любить комфорт і комфортабельність, тому їй завжди щось треба, чогось не вистачає і бракує будь-яких дрібниць» [5, с. 163].

Нешасливою суперницею модерної Зини і продовженням світогляду матері виступає старша донька, «мила Леся». Це репрезентація традиційного типу «добропорядної жінки з гарної родини». Домонтович показує її як особистість, що живе за принципом «усе визначено, усе накреслено, усе заздалегідь з'ясовано». Леся спокійна і врівноважена. Вона ніколи не виходить за межі можливого й досяжного і цілком готова повторити долю своєї матері. «Леся вкладається в канонічну чіткість клясичних строф 4-стопового ямба» [7, с. 37] – зазначає В. Домонтович. Вона живе за своєрідним алгоритмом, робить те, що повинна і нічого більше. Ця характеристика Лесі підтверджується і текстуально «Я плаваю непогано, Зина чудесно, а Леся хоч і вміє плавати, та далеко від берега ніколи не відпливає» [8, с. 44]. Через звичні речі, у нашому випадку через плавання, автор намагається висвітлити нам істинне обличчя старшої доньки, яка має потенціал для розвитку, але не наважується або ж не бажає жити інакше.

Щодо шлюбу Леся має визначену думку. Знаючи про раціональну розміркованість дівчини і про те, що вона готова підкорюватися життєвим обставинам, віянням епохи, можна було б очікувати і шлюб за розрахунком, адже бути з коханим вона не може. Лише через незвичний хід подій Леся стає дружиною Іполита Варецького. Сам Іполит Миколайович характеризує Лесю у зіставленні з молодшою сестрою. Якщо Зина шукає чогось іншого, нового, то Леся зовсім інша. «З неї буде гарна, добра, розумна, лагідна дружина. Вона належить «сьогодні», вона живе поза часом і місцем; її сьогодні – повторене «вчора». Для неї «шлюб», «чоловік», «дружина» – усталені і незмінні поняття. Вона знає, що в свій час вийде заміж, матиме дітей, утворить родину...» [5, с. 183].

Фінальні сцени роману виявляють художньо-стильові тенденції властиві власне для творів Домонтовича. Дещо парадоксальним й іронічним, своєрідною грою, є момент, коли Варецький приходиться просити у Мар'ї Семенівни руки доньки. Найцікавіше те, що в родині Тихменєвих до останньої хвилини не знали, кому ж Іполит Миколайович зробить пропозицію – Зині чи Лесі. Такі обставини інтригують читача і дають можливість висвітлити нові риси безпосередньо героїв розповіді.

Леся бажає бути великодушною і готова на самопожертву заради щастя сестри. Проблема лиш у тому, що Зина цих поступок не потребує. Існуючи у лоні традицій, Леся їх розуміє і поширює. Саме через те, що усталений життєвий устрій почав хитатися, Леся сприймає майбутнього чоловіка як схематичну функцію, шлюб як формальний обов'язок, а жертву в коханні як цілком прийнятне і нормальне явище.

Дослідниця М. Гірняк наголошує на тому, що герої В. Домонтовича мають семантику двозначності чи двоїстості, зокрема це втілено у Зині та Іполитові Варецькому. Щодо Лесі зазначається, що вона статично не поривається відстоювати власну позицію будь-якою ціною і постає як стандартна постать жінки.

Отже, мати Мар'я Семенівна Тихменєва та старша донька Леся у романі В. Домонтовича «Дівчина з ведмедиком» не заперечують гендерну асиметрію та зовсім не претендують на роль і функції сильної статі у різних сферах – політиці, праві, освіті, шлюбі, сексуальних відносинах тощо. Вони представляють собою тип жінки старої моралі, світоглядну позицію минулих століть. Свої погляди на життя, шлюб, на роль жінки в соціумі вважають беззаперечними, тому не можуть без обурення і засудження сприймати «безглузді ескапади» Зини, її модерні думки і вчинки.

Образ Зини підтверджує думки про несентиментальність любовного роману «Дівчина з ведмедиком». Дівчина репрезентує приречену любов, яка не є силою, що створює, а має тотальний деструктивний характер. Вона несе у собі систему парадоксальних думок, які штовхають на критичне переосмислення усталених істин, канонів, усіх життєвих аксіом, які сприймалася людством без будь-яких заперечень. В. Домонтович наділяє дівчину рядом маскулітних рис – тяжінням до пошуку, прагненням свободи думки і дії, чоловічою силою характеру. Зина – це «зразок порушення норм добродійного поведіння (...), в ній немає нічого і від добродійності», «їй подобалось зачіпати гострі теми, і вона не зупинялась перед тим, щоб називати речі своїми іменами» [5, с. 125, 127], любителька «переперчених страв» і власниця хлопчатого голосу – різкого і ясного альту. Ще з достатньо раннього віку дівчина відрізнялася від своєї сестри, влаштовувала «найбезглуздіші ескапади», «шокувала і вражала присутніх своєю одвертістю» [5, с. 127]. Проте з огляду на чистоту і ясність цієї постаті, усі її постійні витівки були неодмінно пробачені, а докори сама Зина сприймала як звичну реакцію.

Щодо Зини В. Агеєва говорить про справжній, радикальний бунт проти патріархальних умовностей. Адже «Вона була надто розумна, щоб надавати будь-яку вагу й значення цінностям, що їх попередні покоління вважали за усталені правила, принципи, норми й мораль. Для Зини не було нічого забороненого, недозволеного, неможливого або недосяжного (...). Вона говорила так, ніби хотіла знищити все, що для інших було недоторканим і непорушним» [1, с. 205]. «Ця дівчина менш за все могла б задовольнитися роллю дбайливої дружини й клопітливої господині вітальні. В її духовний досвід уже так чи інакше вплетений досвід ібсенівських героїнь, феміністок Кобилянської чи Кассандри Лесі Українки» [1, с. 202]. Для неї за поданням власне В. Домонтовича «характеристичний *vers-libre*, розірвані рядки, поплутані слова, повна занедбаність метричних розмірів, галаслива безглуздість плутаних фраз, де кінець попереджає початок, і де синтаксичну усталеність послідовної зміни головних і додаткових членів речення обернено в хаос сумбурної «вздиблености» [5, с. 156].

Зина відвойовує право на жіноче самовираження і свободу. Вона наділена холоднокровністю, аналітичним розумом, надзвичайною раціональністю і свободою духу. Такі риси характеру значно зближують Зину з представниками сильної статі. І це дуже знаково, адже героїня і намагається зруйнувати міф, що жінка – статичний образ, слабка стать, допоміжний елемент до чоловіка. «З романтичним захватом неофітки Зина прагне нежіночого досвіду – досвіду життєтворчості у великому світі» – додає В. Агеєва [1, с. 202].

У розмові з Іполітом Варецьким дівчина виявляє свої перебільшено-максималістичні погляди на подальшу долю. Вона прагне стати революціонеркою. Лариса Рейснер – це найпривабливіший образ для Зини. Вона мріє писати «інформації з найгарячіших точок планети, з революційного Китаю, з барикад на вулицях Гамбурга, з Афганістану» [9, с. 157]. Найголовніше для неї це не «стати шлюбною матроною», адже перспектива вийти заміж їй ненависна і неприйнятна. Так як «Давні форми шлюбного життя порушено, а нові ще не знайдено (...), вона шукає нових обріїв (...) адже не думає, що родинне вогнище тепер взагалі кому-небудь потрібне» [5, с. 183, 184]. Саме тому вона і проголошує ідею, що якщо варто жити, то «лише завойовувати новий світ» [12, с. 157]. Таким чином Зина втілює в собі образ нової жінки, яка намагається зруйнувати комплекс стереотипів та моральних стандартів патріархального суспільства. Спираючись на формулювання архетипу Великої Матері Юнгом, можна побачити, що характер і вчинки Зини Тихменевої формуються крізь призму негативного комплексу матері та гіпертрофію материнського: Зина з епатажною гостротою та відвертістю заперечує засади традиційної родини, бачить невідповідність старої моралі, відчуває віяння нового часу, інше життя та має модерний світогляд і вирішує боротися проти «стереотипів минулої епохи».

Важливим моментом у становленні світогляду і характеру Зини стало знайомство і спілкування з поетом Стефаном Хоминським, від нього Зина засвоює «звичку грати з правдоподібним і неправдоподібним» і формує власну яскраво підкреслену ворожість до подібностей. О. Артамонов називає Хоминського одним з ключових персонажів твору, хоча він і не з'являється на кожній сторінці роману. Розглядаючи ім'я поета з погляду на бібліюну

конотацію (Степан – перший мученик, Хоминський – відсилання до Хоми невіруючого), дослідник називає його «апостолом епохи НЕПу», що пропагує своє вчення деструктивізму, ученицею якого стає юна Зина [10]. Проголошуючи заперечення і знищення попередніх набутків мистецтва, Хоминський хотів остаточно розірвати будь-які зв'язки з старою поезією. Саме у спілкуванні з ним Зина пройнялася духом руйнації, як творчим поривом, як значним кроком вперед. Це знайомство надзвичайно вплинуло на формування психіки героїні і внесло у її думки деструктивність, яка згодом і призвела до бунту і фатальних наслідків.

Заперечуючи правду, Зина несе у собі ворожість до подібностей, починає шукати себе. Іполит Варецький бачить, що Зина намагається сформуванати власний світогляд, особисте бачення життя і відчуває, що з дівчиною вже щось не так. Зина виголошує досить вражаючі думки як для «дівчини, що зросла в замкненім родиннім колі». Її погляди змушують ніяковіти Іполита і лякають матір. У пошуках чогось нового, неправдоподібного і незвичного Зина зовсім заблукала і не могла знайти можливості для самореалізації та самоствердження. У цій ситуації вона знаходить власний досить дивний вихід, але ж знов таки модерний. Зина не бачить своєї реалізації у праці, не може знайти того, що шукає і в коханні. Дівчина не погоджується з старосвітськими традиціями і жадає змінити життєву мораль. Проте її прагнення і поривання у світ, який вона жадає оновити й перебудувати по-своєму, застаються лише романтичними мріями. Зина не бачить можливості самореалізуватися через мистецтво й роботу, хоча це забезпечило б її незалежність, розвиток та самоствердження. Дівчина бачить вихід лише через сферу жінки, тобто через руйнування традиційних уявлень на статеві характеристики людини, на шлюб, народження дітей та загальну роль жінки у родині. Вона намагається звільнитися від шлюбу через кохання, але жодне звільнення не можливе у такому випадку.

Автор принципово ігнорує традиційні поняття кінцівки та початку твору. Своєрідною рисою оформлюється настанова на «незавершений фінал», яка дає можливість для роздумів читача. Керуючись модерними баченнями, героїня розуміє, що кохання аж ніяк не може бути вільним, воно завжди має певні правила та рамки. Узявши шлюб, дівчина з ведмедиком підсвідомо відчуває втрату власної свободи. Пропозиція про одруження провокує Зину на два надзвичайні кроки – віддається «п'януватому двірнику Степану», а потім стає повією у ресторані [25, с. 62]. Таким чином вона втілює своє бачення «вільного кохання» – кохання за гроші. Т. Белімова у статті «Дискурс Ф. Ніцше як один із дискурсів тексту роману Віктора Домонтовича «Дівчина з ведмедиком» стверджує: «Зина для досягнення найвищого «неправдоподібного» сенсу життя, химери, в чому вона сама пересвідчується в решті решт, знищує все найдорожче у своєму житті. Письменник, змальовуючи жінку, утворену новим часом, демонструє невластиву жіночій природі силу руйнації. Адже його героїня без вагань нищить своє кохання перед можливістю шлюбу (...) Жертва Зини виявилась безглуздою і трагічною, а ідеали – лише химерними і умоглядними теоріями» [11, с. 8]. Стріляючи у свого клієнта і у себе, тяжко поранивши Варецького, Зина стверджує руйнування всіх своїх теорій, презентує трагедію неможливості іншого фіналу: обравши хибний шлях до визволення, вона стає заручницею власних ідей, повністю руйнує себе. «Зина обернулася в повію, тільки в повію. Вона не захтіла жити творчим життям, вона не повірила в творчу міць щоденної праці, в працю, що визволяє. Вона повірила в химеру свого я, своїх особистих путей, своїх відокремлених бажань» – ставить діагноз колишній дівчині з ведмедиком Іполит Варецький [8, с. 147].

Отже, Зина Тихменєва, не продовжуючи норми добродійних традицій свого суспільства, виступає проти звичних основ моралі, що стосуються поглядів на кохання, шлюб, розподілу гендерних ролей у соціумі. Вона уособлює авангардистський бунт, категоричну відмову від наслідування традиційних поглядів. Трагедія цього образу полягає в тому, що бажаючи «розхитати весь комплекс стереотипів минулої епохи» [1, с. 203], Зина обирає хибні засоби до реалізації особистої свободи, і тому не знаходить конструктивного виходу з цієї складної ситуації. Жіночий бунт зазнає фатальних наслідків, адже для становлення нової жінки замало вивільненої сексуальності, потрібні нові вартісні орієнтири, яких Зина, на жаль, не знаходить.

Анотація. Стаття посвящена дослідженню питання гендера в романі В. Домонтовича «Дівчинка з ведмедиком». Мета – дослідити жіночі образи роману з точки зору реалізації в них фемінних і маскуліних черт, встановити причини і наслідки жіночого бунту, спровокованого кризовою епохою. Специфіка досліджуваної теми передбачає застосування психологічного, культурно-історичного і історико-сравнительного методів, що дає можливість виявити і дослідити новий психологічний тип сучасної жінки, її бунт проти застарілих суспільних моральних норм.

Ключові слова: образ, гендер, маскуліність, фемінність.

Abstract. The article is devoted to the study of gender in the novel "girl with a bear" by V. Domontovich. The aim is to investigate the female images of the novel from the point of view of the implementation of their feminine and masculine features, to establish the causes and consequences of the female revolt provoked by the crisis era. The specificity of the topic involves the use of psychological, cultural, historical and comparative methods, which makes it possible to detect and explore a new psychological type of modern women, her rebellion against outdated social moral norms.

Key words: image, gender, masculinity, femininity.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Агеева В. Поетика парадокса: Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича. К. : Факт, 2006. 432 с.
2. Павличко С. Теорія літератури. Роман як інтелектуальна провокація, Домонтович В. Доктор Серафікус. Без ґрунту. К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. С. 641–653.
3. Усачева Н. Теория и методология современных гендерных исследований. URL: <http://giacgender.narod.ru/n3m1.htm>
4. Дороніна Т. Метафорична репрезентація соціально-культурологічної категорії «гендер» у сучасному літературознавстві. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна.* Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2008. Вип. 44, Ч. 2. С. 23–29.
5. Домонтович В. Вибрані твори (Передмова В. Агеевої). К. : Книга, 2008. 382 с.
6. Агеева В. Модерна героїня в романістиці В. Домонтовича. *Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму.* К. : Факт, 2003. С. 227–245.
7. Гірняк М. Диверсифікація авторської свідомості в інтелектуальній прозі Домонтовича : автореф. дис. канд. філол. наук. К., 2006. 20 с.
8. Домонтович В. Дівчина з ведмедиком. К. : Критика, 2000. С. 21–177.
9. Бовуар С. Друга стаття : у 2 т. / пер. з фр. Н. Воробйова, П. Воробйова, Я. Собко. К. : Основи, 1995. Т. 2. 391 с.
10. Артамонов О. Опозиція континуальної та дискретної моделей історії в романі В. Домонтовича «Дівчина з ведмедиком». URL: <https://artamerukr.wordpress.com>
11. Белімова Т. Дискурс Ф. Ніше як один із дискурсів тексту роману Віктора Домонтовича «Дівчина з ведмедиком». *Вісник Київського національного університету. Серія Літературознавство. Мовознавство.* 2003. Вип. 14. С. 7–11.

УДК 81'37:811.111+811.133.1

СПОСОБИ ПОПОВНЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО МІКРОПОЛЯ «ВЕРХНІЙ ЖІНОЧИЙ ОДЯГ» У ФРАНЦУЗЬКІЙ І АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Л. М. Симоненко, М. Я. Оленяк

Анотація. Стаття присвячена дослідженню лексико-семантичного мікрополя «Верхній жіночий одяг» у сучасних французькій і англійській мовах, а також термінологічних одиниць, що входять до його складу. У роботі виділені способи поповнення лексико-семантичного мікрополя «Верхній жіночий одяг» у порівнюваних мовах. Елементи лексико-семантичного мікрополя «Верхній жіночий одяг» розглянуті з точки зору їхньої структури у порівняльному аспекті. У статті зроблено спробу класифікувати одиниці на позначення одягу відповідно до словотвірних моделей, за якими вони утворені, та виявити найбільш продуктивні способи поповнення досліджуваної лексичної підсистеми.

Ключові слова: вестиментарний код, лексико-семантичне поле, еймонім, запозичення, словотвір, словотвірна модель.

Починаючи з давніх часів одяг є невід'ємною частиною людського життя, необхідністю, що увійшла в побут людини в глибоку давнину і з плином часу стала